

DRAUGAS

KATALIKIŠKAS LAIKRAŠTIS PAŠVĖSTAS AMERIKOS LIETUVIŲ KATALIKŲ REIKALAMS

VOL. I. (METAI I.)

WILKES-BARRE, PA., RUGSĖJO (September) 23. D. 1909 M.

No 10.

ENTERED AS SECOND-CLASS MATTER AUGUST 21st, 1909, AT THE POST OFFICE AT WILKES-BARRE, PA., UNDER THE ACT OF MARCH 3, 1897

V A R N A.

Žiema. Ant beržo baltai apšarmojusio
Nutupė varna sena.
Kraipo ji galvą ir užsidumojusi
Kvarksi sau vargšė viena.

Kvar-kvar! Man liūdna. Kaimynai arčiausieji.
Kregždė, gegutė, garnys,
Sniego pabūgę į kraštą toliausįjį
Išlėkė sau visi trys:

Kaž-kur dabar ilgakojis braidydamas
Gaudo varliukštes jaunas;
Kregždė, gegutė vabzdžius bevaidydamos
Kaž-kam begieda dainas.

Jiems negalvoje šis kraštas nuvargintas,
Sniegu apkloti laukai.
Rūpi jiems pievos žiedais tik išmargintos,
Vasaros meilūs rytai.

Na, tu esybė man rask nedėkingąją
Kaip tie poėtai žmonių!...
Kregždei ir garniui ir gegei vylingaijai
Jie nesigaili eilių.

Aš tik viena štai sparnuotųjų minioje
Neapdainuota likau!
Kvar-kvar! Matyti poetų krūtinėje
Šyšo nebėra daugiau.

Jie nesuprant, jog manyje nabagėje
Plaka taipogi širdis,
Jog toj juodgalvėje, joudauodegėje
Meilės gal būti už tris...

Kvar-kvar! Matyt mano baigias gyvenimas,
Bet taip toliau nebebus!
Rasis poezijos naujas išmanymas.
Augštas, gilesnis, svarbus...

Dainiai supras, jog aš varna badaujanti
Žiemą dienas ir naktis —
Humno vertesnė už garnį, keliaujanti
Į svetimasias šalis!...

A. Jakštas.

SEPTYNIOLIKTOJI NEDĖLIA PO SEKMŲNIŲ.

EVANGELIJA. — Mat. XXII, 35—46. — Anuo metu atėjo parizėjai pa Jezų, irpaklausė jo vienas jų mokytojas įstatyme, gundindamas jį: Mokytojai, kuris yra didis prisakymas įstatyme? Tarė jam Jezus: Mylėsi Viešpatį Dievą tavo iš visos tavo širdies, ir iš visos tavo dušios ir iš visos tavo nuomonės. Šitas prisakymas yra pats didysis ir pirmas. O antras panašus į jį: Mylėsi savo artimą, kaip pats save. Ant tų dviejų prisakymų remiasi visas įstatymas ir pranašai. O parizėjams susirinkus, paklausė jų Jezus, tardamas: Kas jums rodosi apie Kristų? Keno yra sunus? Tarė jam: Dovidas. Tarė jiems: Kaip-gi Dovidas vadina jį dvasioje Viešpačiu, sakydamas: Tarė Viešpats mano Viešpačiui, sėdėk po mano dešinės, kolai nepaguldysiu tavo neprietelių suoleliu po tavo kojų? Jei tadą Dovidas vadina jį vieš-

pačiu, kaip-gi yra jo sunumi? Ir niekas negalėjo atsakyti jam žodžio ir nuo anos dienos niekas nebedrįso daugiau jo klausti.

LEKCIJA.— Efez. IV, 1—6. — Broliai: Meldžiu jus aš, Viešpaties kalinys, idant vaikščiotojais priderančiai jūsų pašaukime, kuriuo esate pavadinti; su visokiu nusižeminimu ir romumu, su kantrybe, kęsdami viens kitą meilėje; rupindamies užlaikyti dvasios vienybę per romybės ryšį. Vienas kunas ir viena dvasia, kaip ir pašaukti esate vienoje viltyje jūsų pavadinimo. Vienas Viešpats, vienas tikėjimas, vienas krikštas; Vienas Dievas ir Tėvas visų, kursai yra ant visų ir per visus ir visuose mumyse.

Katalikiškos žinios.

Blériot, garsus oralaivininkas, kursai neseniai perlekė Lamanchę (iš Prancūzijos į Angliją per mares) yra karštas katalikas. Jisai yra baigęs katalikiškąją kolegiją Chambray'juje Prancūzijoje. Gimė miestelyje Malincourt.

Amerikoje yra 12,000,000 baptistų ir metodistų. Jų dvasiškus reikalus aprupina 80,000 pastorių. Tiek pat katalikų reikalus aprupina 16,000 kunigų.

Šv. Vincento a Paulo draugija turi įsitaisius Naujorke šv. Elzbietos namus sveikantiems ligoniams. Perniai 453 moteris tapo priimtos į namus, iš jų 43 buvo nekatalikės ir 5 negrės. Daug buvo silpnų dėlei oro ir sveiko valgio trukumo. Daugelis ateina iš ligonbučių, tie pasveiksta į trumpą laiką.

Argentinoje tapo įsteigta šaka „Kolumbo Karžigių“ (Knights of Columbus). Toji šaka apima visą pietų Ameriką. Narių esama apie 2500.

Serantono lietuvių bažnyčia vis dar uždaryta. Laukia teismo ištarmės. Žmonės nekantrauja.

„Katalikiškosios Bažnyčios išplatavimo Draugija“, kuri turi savo buveinę Chicago, Ill., ir užsiimdinėja misijomis Suvienytose Amerikos Valstijose, turi dėl komunikacijos ant geležinkelio savo locną karą „šv. Antaną“, kursai nuveža misijonarius į kuošalčiausias Valstijų vietas, kur katalikų tėsama labai maža. Tą karą įtaisė vienas geradaris turtuolis už \$20.000. Pasirodė, kad toks būdas komunikacijos—važinėti privatišku karu—yra misijonariams labai parankus, todėl dabar draugija sumanė įtaisyti antrą tokį karą. Lėšas duosią Suvienytų Valstijų katalikiškieji kunigai. Gražią pra-

džią padarė kun. Evers iš New York'o, kuris paaukojo \$500, o kitą tiek tpsimė surinkti nuo aukotojų. Karas bus pavadintas „Pijus X-tas“ pagerbimui dabartinio Šv. Tėvo, kurio šauksmas pasaulei yra: „atnaujinti visus daiktus Kristuje.“

Louisville, Ky., numirė katalikų vyskūpas Williams G. McCloskey, kuris buvo seniausiu tarp visų Amerikos vyskupų. Mirė iš senatvės aštuoniasdešimt šeštuose amžiaus metuose. Išbuvo Ketucky diecesijos vyskūpu 41 metus. Išvestas į kunigus tapo 1852 metais New-Yorke. Pabuvęs kokį laiką vikaru prie Užgimimo bažnyčios tampa mieste, tapo paskui perkeltas į Rymą, kaip tik-ką įkurtos „Amerikiečių Kollegijos“ rektorius. Čia išbuvo 23 metus, koleik Gge. 24 d. 1868 metais tapo iškeltas ir išvestas į Louisville, Ky., vyskūpus. Buvo labai mylimas netik katalikų, bet ir protestonų

E. M.

Freeland, Pa. Šv. Onos bažnyčios klebonas, kun. M. J. Fallibee, kuris yra teipat dekanu Serantono diecezijoje, Sėjos 17 dieną apvaikščiojo keturiasdešimtmetinį jubilėjų savo kunigystės. Parapijiečiai norėjo tasias sukaktuves apvaikščioti labai iškilmingai, bet jubilatas sudraudė juos nuo to, patardamas, surinktus tam tikslui pinigų išdalinti parapijos varguoliams.

Philadelphijos, Pa., arkidiecezija neužilgo gali tapti tvirtingiausia pasaulyje. Neseniai čia mirė turtuolis Drexel, katalikas, kuris, numirdamas, visą savo turtą \$60,000,000 (šešiasdešimt milijonų dol.) pavedė savo trims dukterims su ta sąlyga, kad jeigu josios numirtų nepalikdamos vaikų, tai kad visas turtas liktų dešimčiai katalikiškų toj diecezijoje įstaigu. Seminarijai tektų 2 milijonu dol., Jezuitų vienai bažnyčiai 1 milijonas ir tt. Tat gali įvykti, nes viena iš Drexeliučių yra vienuole, įsteigė ja švenč. Sakramento Kongregacijos, o kiti dvi, nors ištekęsios, bet yra ikšiol bevaiki.

E. M.

IŠ LIETUVOS.

Panevėžys. Rugpiūčio 13 d. kažkoks nepažįstamas žmogus ėjo gelžkelio nuo Panevėžio Subačiaus linkon. Gelžkelio sargas buvo beliepęs jam neiti gelžkelio, bet tasai žmogus atsakė: „Visą Varšuvą, visus gelžkelius išvaikšiojau, niekas nieko nesakė, — tai ir dabar einu... Paklausus, kur einas, atsakė: „taip sau: paėjęs atsisėsiu, pasilsėsiu“... Už 5 varstų nuo Panevėžio sutiko traukinį, pakliuvo po juo ir buvo suvažinėtas. Žmogus — katalikas, nesenas, pusamžis; sako, negirtas buvęs. Kokios kilmės — nežinia: rasta pas jį maldaknygė, lenkiška; turbūt, sulenkėjęs lietuvis. Dėl kokios piežasties taip atsitiko, negalima žinoti: gal, protas pamišo, ar liga kokia užėjo, nes viena piemenaitė matė, kad buvo pavirtęs ant kelio ir vos-ne-vos atsikėlęs.

Keistas.

„Viltis.“

Biržai, Panev. apsk. Vietomis rugius dar tebeapiauna (rugpiūčio 12 dieną), o čia ir šienas dar nesuimtas, nes ir dabar dar nėra dienos arba nakties, kad nelytų. Vasarą labai gražus, bet rugiai nekokie, nes daug vietose išgulė, o ir paimti nesiduoda. Vieną-kitą vežimą žmogus pasigriebia nuo lauko ir, vinęs jaujoje, skuba kult, nes pritrūko ir duonos ir šiaudų.

Bėda su grūdų magazinais. Valdžia spaudžia grūdus parduoti, bet pinigų pasiima savo žinion, o mes norėtumėm patį naudotis, duodami pašalpos ūkininkui prireikus sėklos arba gyvulio. Kiti nenorėtų parduoti, bet valdžia pasakė, kad tų grūdų tegausią tik bado metais; grūdams gi pūnant, vis tiek reikės mainyti. Tabokinės seniūnija norėtų pusę parduoti, o pusę javais pasilaikyti, bet ir to neleidžia. Jei jau kasmet nebus galima gauti grūdų iš magazino, tai, galvoja valstiečiai, kam mums ir trobą laikyti, ir magazinierių, ir dar kasmet supuvusiųjų vietoj gerus grūdus ten dėti? Tai jau tikrai geriau parduoti, nes ar šiaip, ar taip nebeduoda mums tąja mūsų manta naudotis. Benegalėtų mūsų atstovai pasiūlyti Dūmai apsvarstyti šį klausimą, idant mes tais pinigais galėtumėm naudotis, kad ir įsteigdami pasiskolinimo kasą...

Rugpiūčio 10 dieną suvežė vaikus egzaminui į naująją keturių klesų miesto mokyklą. Prašymų paduota šimtas suviršum, o priimsią tikrai keturias dešimtis. Čia vėl valstiečiai mūrma: Mes, sako, paskyrėm tai mokyklai penkioliką tūkstančių, o vaikų leisti vis tiek negausime. Jei priimsią daugiau — tai būsią paraleliškos (gretimios) klesos, bet tuomet reikės metams mokėti už mokslą apie keturias dešimtis rublių. Vėl išrodo neteisinga.

Rugpiūčio 9 ir 10 d. senojoje reformatų klebonijoje buvo teatras labdarišku tikslu: vienos ligonės gydymui Vaidino vietinė šviesuolių jaunuomenė keturias komedijas. Būtų gerai vaidinta, bet daugumas vaidintojų baisiai darkė lietuvių kalbą. Kažin ką lenkai būtų pasakę, jeigu jų artistai rugpiūčio 8 dieną būtų taip darkę lenkų kalbą. Tikrai būtų iššvilpę, išjuokę ir iš „teatro“ išėję. Tokią kalbą vartoti ant scenos yra tai niekinimas savęs, publikos ir lietuvių tautos. Dar reikia pasakyti, kad pa-

čios komedijos parinktos netikusiai: nerimtos, svetimos, o dar trys — iš aficerių gyvenimo: tartum, žiurėtojai — kareiviai. Sodiečiams ypač nebūtų patikusios. Tasai kabinėjimasis, bučiavimasis, pačios apgaudinėjimas, keiksmas nekojį dora įspūdį padarytų.

Trūko choro, kuris labiau būtų pakakinęs dvasios alkį.

Publika buvo labai marga, kaip didžiame mieste: šešių tautų ir penkių tikėjimų žmonės, o luomų ir amatų nesuskaitysi: kunigai, pastoriai, dvarininkai, studentai, aficeriai, žydai.

Biržėnas.

„Viltis.“

Naujas lietuvių kalba laikraštis. Jau išėjo iš spaudos pirmasis lietuvių kalba marijavitų leidžiamojo laikraščio numeris. Laikraštis, kaip jau buvome pranešę, vadinasi „Marijavitais“ ir jo priedas „Marijavitų žinios“. Pirmoji dalis — „Marijavitais“ — paskirta išimtinai tikybinėms dalykams ir raštams, antrojoje dalyje. — „Marijavitų žinios“ — rašoma šiaip-jau visokios žinios. Visas tas laikraštis skiriamas marijavitų atskalai praplatinti. Paviršutinė laikraščio išvaizda švari, formato didoko, kaip ir lenkiškasis „Mariawita“.

Eina iš Lodzės (Lenkijoje); redaktoriumi pasirašęs marijavitų atskalos tėvas, kun. Kovalskis.

„Viltis.“

„Biruta“. Melodramat historyczny litewski G. Landsberga-Žemkalnisa. Muzyka M. Piotrowskiego. Libretto. Z litewskiego streścił, a urywki solowe i chóralne wierszem przełożył Liudas Gira. Wilno. 1909. 16 p. Su Landsbergio portretu. L Girai labai pavyko išversti eilėmis ir choro dainos. Verta pasiskaityti.

„Viltis.“

Mokyklos. Vilniaus mokslo apygardos Valdyba per rugpiūčio 17 dienos posėdį leido įsteigti Telšiuose privatinę vyrų pirmosios rūšies mokyklą su valdiškųjų gimnazijų programa.

„Viltis.“

Geras patogumas. Ši rudenį jau pradėta pildyti nauji įsakymai, kad geležinkelių prekių stotys, parėjus kokiam siuntiniui, turės pranešti tam, kieno vardu siuntinis (prekės) siunčiama. Užtat paduodantieji geležinkeliui siuntinį turėsia mokėti mažą mokesnį.

„Viltis.“

Nužudė. Karo teimui nusprendus, naktį į rugpiūčio 20 dieną pataisos rytų kieme pakorė du žmogus: Račūgas ir Meškerevičių, kaltinamuoju dėl Ūkmergės apskrities 5 skyriaus anstolio Orlovo užmušimo.

„Viltis.“

Rusų darbininkų artelė. Rusai darbininkai turi tokį papritį, kad jų būrys susitelkia von krašsirenka sau valdybą ir paskiau pasiima per vieną dirbti užsąkytą darbą. Toks darbininkų susitelkusių būrys valdinasi artelė.

Rusai steigia tokią artelę Vilniuje. Gubernatorius jau užtvirtinęs jų įstatus, tikrai pertaisęs kai-kuriuos. jų per daug patrijotiškus užmanymus. Artelė darbuosis prie Vasaros-Vakarų geležinkelių; pirmiausiai Vilniaus stotyje, pildydama keliauninkų įsakymus. Valdyboje būs

pirmininkas ir 6 nariai. Nuolatiniu pirmininku bus Andrejevas, artelės įsteigėjas. Andrejevas pirmiau buvo „tikrųjų rusų sąjungos“ skyriaus pirmininku. Kelių ministras padarysias su artele kontraktą, tik artelė turėsianti sudėti 10 tūkstančių rub. kaucijos.

„Viltis“

Oralaivis. Šeštadienį, rugpiūčio 15 d. per Vilnių perlėkė oralais ir nusileido Joniškio miestelyje. Lėkė rusų aficeriai iš Bresto 10 valandų. Vakare išvažiavo atgal savo oralaiu vežinį.

„Viltis“

Prie žemiečių įstaigų. „Siev.-Zap. Golos“ girdėjęs, kad „Baltarusių draugija“ rengianti Vasaros-Vakarų gubernijoms žemiečių įstaigų sumanymą. Tą sumanymą draugija įduosianti „spalininkų“ frakcijai per „spalininkų“ susirinkimą Maskvoje.

„Viltis“

Nelaimių skaitlinės. Per liepos mėnesį Vilniaus gubernijoje buvo 65 gaisrai; 4 gaisrai buvo per neatsargų su ugnimi švaistymos, 7 per negerą kaminų ir krosnių užlaikymą, 9 — ši padegimo ir 10 nuo perkunijos (griaustinio). Nuostolių tie gaisrai padarė 113 tūkstančių rub.

Tuo pačiu laiku buvo 13 kitokių nelaimingų atsitikimų ir 1 perkūnijos nutrenktas, 7 užmušti, 7 patys nusižudė, 8 nuskendo, 6 staigu mirė ir 6 vaikų užmušimai. Vagysčių buvo 21, be to dar 15 arklių pavogta.

„Viltis.“

Kauno žinios.

„Saulės“ mokykla. Vilijampolio priemiesčio „Saulės“ mokykla pertaisyta iš vienaklėsės į dviklėsę.

Mokslas prasideda. Įsakius Kauno direkcijai, mokslas Kauno gubernijos miesto mokyklose prasideda ne vėliau rugpiūčio 22 dienos, o parapijinėse mokyklose ne vėliau rugpiūčio 18 d.

„Viltis.“

Kauno miesto mokyklos. Trukstant vietos į Kauno miesto mokyklas nepriėmė 100 vaikų. Direkcijai ir tėvai kreipėsi į miesto valdybą.

„Viltis.“

Duona atpigo. Kaune, visose duonos kepyklose visokios rūšies duonos svarą pradėjo pardavinėti 1/2 kap. pigiau.

„Viltis.“

50 metų jubilėjus. Trakuose (Viln. gub.) rugsėjo 8 dieną bus 50 metų bažnyčios statymo ir šv. Motynos stebuklingo paveikslų jubilėjus. Atlaidai visuotini, tęsis tris dienas. Laukiama apsilankant maldininkų kompanijų iš kitų parapijų. Bažnyčia statyta paties Vytauto Didžiojo. Jis dovanojo ir tą paveikslą. Todėl galima tikėtis, kad atvyks žmonių ir iš tolimesniųjų Lietuvos kraštų.

„Viltis“.

Kolera Vilniaus gubernijoje nesimažina. Iš Vilniaus išsiuntė Drujon 4 sanitarus, veikiantiems tenai gydytojams pagalbon.

„Viltis“.

Kolera Dysnoje. Rugpiūčio 20 dieną Drujoje kolera sergančių buvo 18, Dysnoje — 3, apskrityje 3.

„Viltis“.

Kėdainiai. Vietinis gyventojas G. Aniškevičius dirbęs visiškai naujos išvaizdos lakstomąją mašiną; jos sustatymas busias visai kitoks, negu visi kiti šios dienos tos rūšies išradimai. Tikslai jam trūksta pinigų. Nesant tam tikrų žinovų, negalima numanyti, ko tas jo darbas vertas.

„Viltis“.

Beisogala (šiaul. apskr.) Marijavitų apaštalai. Į Beisogalą buvę atėję tris marijavitai savo atskalos platininti. Žmonės dar nebuvo marijavitų matę ir manė, kad tai socialistai. Apaštalai išsinešinę, nieko nepešę.

„Viltis“.

IŠ SVETUR.

JAPONIJA.

Vieton barono Kagoro Takahiros Japonijos užsienio dalykų ministerija paskyrė Y. Učidą pasiuntiniu į Suvienytąsias Valstijas. Učida ligšiol buvo Japonijos pasiuntiniu į Austriją. Naujas mikado atstovas Washingtono yra 45 metų amžiaus, baigė Tokios universitetą ir jau 24 metai, kaip užsiima diplomatija. Pirmiau buvo attachė Washingtono ir yra laikomas vienu gabiausiųjų Japonijos diplomatų.

RUSIJA.

Žydai susilaukė truputį palengvinimų. Ministrų kabinetas nutarė leisti pilnpanuošimtį žydų studentų į universitetus. Mat švietimo ministerija buvo sumaniusi sumažinti žydų studentų skaičių.

Caras važiuos netrukus į Krimą, iš kur plauks į Italiją. Bet Moskvą aplenks, nes davė jam žinoti, kad tenai lankyties bus jam pavojinga.

ANGLIJA.

Anglijoje verda dėl naujo bedžeto. Lordas Roseberry (buvęs kitados premjeru) sako, kad parlamentas turėsias būti paleistas ir apskelbti nauji rinkimai.

Socijalistai Vokietijoje dauginasi.

Metiniame susivažiavime Vokietijos socialistų partijos, kursai atsiliko Berlyne, pereitą savaitę, pasirodė, kad narių skaičius pašoko nuo 587,336 iki 633,309, iš kurių 62,259 yra moteris. Tuo pačiu tarpu socialistų dienraščių skaičius pakilo nuo 71 iki 76.

SUVIENYOTOSIOS VALSTIJOS.

Kalifornija nori pasidalyti į dvi valstijas. Šiaurinės ir pietinės Kalifornijos reikalai taip nesutinka tarp savęs, kad būtina reikią padaryti dvi atskiri valstijos.

Texas ir-gi laukia valandos, kuomet pasidalys į keturias valstijas.

Andrew Carnegie, kursai dabar gyvena savo pilyje Skibo, Škotijoje, pradėjo nesveikuoti ir nebepriima tiek daug svečių, kaip kitais metais šiuo laiku. Carnegie labai bijosi mirti, ir sirguliavimas jam labai nemalonius.

IŠ LIETUVIŠKŲ DIRVŲ AMERIKOJE.

INKERMAN, PA.

Adomas Baliukevičius susilaukė labai keisto kūdikio. Vaikutis turėjo delnus, bet neturėjo rankų, turėjo kojukes, bet truko jam strėnų. Šeip buvo visas sveikas. Išgirdęs apie tatau, d-ras McGinty iš Pittstono pasiėmė kūdikį pas save. Tuo tarpu Wilkes-Barre pasitaikė ukiu paroda (fair); nuvežė kūdikį į parodą ir ėmė 10 centų už jo pamatymą. Tėvai gavę iš rodymo savo raišo vaiko apie 200 dol. Sekančią savaitę vaikelis tapo nuvežtas į tokia pat parodą Bethlehem, bet tenai ūmai susirgo, o pargabentas į Pittstoną, veikiai numirė. Kur jo kūną dėjo, nežinau, bet į kapines nelydėjo.

Vaiko motina dar jauna moteriškė, 22 metų amžiaus. Pirmiau turėjo mergaitę su įsuktomis viduryn rankelėmis; bet mergaitė negyveno ilgai.

K.

NEW PHILADELPHIA, PA.

Nors šią vasarą pas mus, kaip ir visur kietose angliose, menkai dirbo, vienok daug, sulyginant, buvo nelaimingų atsitikimų su žmonėmis. Štai vardai tų, kurie mirė iš sužeidimo, ar ant vietos topo užmušti angliakasyklose.

Jurgis Šiupaila, vedęs, 33 metų amžiaus, paeinąs iš Lietuvos, tapo užmuštas anglių kasyklose ties New Philadelphia, Pa., kovo 19 d. ir 22 d. palaidotas su didelė iškilme.

Juozas Kaminskas, vedęs, 46 metų, ateivys iš Lietuvos, tapo mirtinai sužeistas Big Vein kasyklose, parvežtas namon tuoju mirė 26 d. Kovo. Gyveno Middleport'e Pa., palaidotas ant New Philadelphios kapinių.

Jurgis Palcius tapo užmuštas Big Vein kasyklose kartu su savo draugu Jonu Vasiliausku. Abu dirbo drauge ir abu sykiu anglis užpylė Liepos 9 dieną. Abu taip pat viena diena tapo labai daug žmonių lydimu, iškilmingai palaidotu. Jurgis Palcius, 32 metų amžiaus, paėjo iš Lietuvos, Kalnyčių kaimo, Vilkijos parap., Kauno gub. Buvo vedęs, bet vaikų nepaliko. Jonas Vasiliauskas, 28 metų, paėjo iš kaimo Žieviškiai, Raudondvario parap., Kauno gub. Išbuvo Amerikoje 8 metus. Paliko pačią, kurią neseniai buvo vedęs.

Antanas Petronis, vedęs, 34 metų, paeinąs iš Seinų parapijos, Suvalkų gub., Lietuvoje, mirė Rugsėjo 1 d. iš sužeidimo prie darbo anglių kasyklose. Tapo strėnkaujis įlaužtas. Sirgo ilgai, nes suvirš pusę metų. Į draugystę jokią neprigulėjo, turto nepaliko, pertat jo laidotuvių prisiėjo kolektuoti. Gyveno Cumbola, Pa.

Paminėsiu mirtį ir Blado Žardekučio, 14 metų vaikino, kuris Liepos 3 d. mirė liga vadinama „lockjaw“, (žandų surakinimu). Vaikinas, besproginamas sproginus, kaip čia yra paprotys daryti apie Liepos 4 dieną, išsižeidė į ranką, gavo kraujo užnuodinimą, iš ko turėjo mirti.

K. V. D.

IŠ RENTON, WASH.

Šis miestelis guli nuo Seattle į pietvakarius. Su lai-

ku gali išaugti pusėtinai miestelis, nes pastatė čia dirbtuvę prekių vagonų; yra ir plytnyčia ir dvejios anglių kasyklos. Lietuvių šeimynų yra: penkios grynai lietuviškos ir dvi maišytos — vienas vedęs lenkę, o kitas amerikone; yra viena lietuvė našlė.

Rentone lietuvių vyrų yra 14, moterų 6, vaikų 11, mergaičių 7, ir viena suaugusi mergelė. Vyrų 2 dirba vagonų dirbtuvė, vienas yra šinkoriu, kiti dirba anglių kasyklose. Savastį, taigi žemė bei namus turi devyni lietuviai. Jų savastis verta \$16250, be skolos. Seniausias gyventojas yra Aleksandra Kalvaitis, paeinantis iš Naujesio pav., Suvalkų gub.; jis nemažai pesidarbavo lietuviams Washingtono valstijoje, pav. prie tvėrimo S. L. A. kuopas ir pašelpinės Didžiojo L. K. Vitauto draugovės. Abidvi laiko susirinkimus Seattle, Wash.,; priguli į jas lietuviai aplinkinių miestelių: Bremertono, Georgetowno, Rentono ir Seattle.

V. P.

„L“.

IŠ BREMERTON, WASH.

Šis miestelis turi apie 4000 ar 5000 gyventojų; yra jis nuo Seattle, Wash. apie 16 anglišku mylių vandeniu, nes garlaiviai plaukioja apie 10 kartų į dieną; galima važiuoti vienon ir kiton pusėn. Šitas miestelis yra tai kariškų laivų priplauka: čia juos taiso taip vadinamame „Navy Yard“. Kada darbai eina gerai, „Navy Yarde“ dirba iki 2500 darbininkų, bet dabartiniame laike, darbams sumažėjus, dirba 1000 darbininkų. Darbai ne labai sunkūs: 8 valandų darbo diena. Dirba su trimis atmainoms. Už valandą darbo moka prastam dabininkui 28c. Darbą gali gauti tik ukėsas, neturintis ukėsystės popierių darbo negauna. Lietuvių čia yra tik dvi šeimyni: vyrų 9, moters 2, ir vienas su amerikone apsivedęs; vaikai 2, mergaitė 1, Ilgiausiai čia gyvenęs lietuvis Bremerton Baltr. Sitka, paeinantis iš Suvalkų gub., nuo Simno; čia apsistojo 1903 metuose.

Namus turi 5 lietuviai; jie verti \$8900, be skolos. Vyrų visi dirba „Navy Yarduse“, tik vienas dirba prie kriaučių. Už 9 val. darbo prie kriaučių gauna \$3.00. Apsiejęs lietuvių Bremertone pagirtinas, nes apsistojęs darbams, ir jauni vaikinai ne dykauja, bet nusipirkę žemės, statosi namus.

V. P.

„L“.

IŠ HERRIN, ILL.

Darbai aplinkinėse anglių kasyklose pradeda eiti gryn: nuo 15 d. rugpiūčio pradėjo dirbti visos šaftos, kurių čia yra 14. Uždarbiai šiuo laiku čia ne blogiausi: į dvi savaites kiekvienas darbininkas gali gauti 30 dol. Iš kitur pribuvęs taipgi gali darbą gauti, bet iš kitur pribuvęs turi turėti angliakasių popierius; neturinčių popierių neleidžia į kasyklas; su Pensilvanijos popieriais čia neleidžia, reikia turėti Illinois popierius. Popierius gali gauti tik mokantis dirbti kasyklose, išdirbęs nemažiau kaip du metus kasyklose; reikia išlaikyti atsakantis kvotimas.

Dabar kasyklose čia ne taip pavojingas darbas: gazu mažai, o nuo kitokių nelaimių sumanus angliakasygas gali apsisaugoti. Nelaimių čia atsitinka dabar mažiau

negu kur nors kitur anglių kasyklose.

26 d. rugpiučio aptiko nelaimė seniausią Herrino lietuvi, Juozą Druzinską. 25 d. rugpiučio jis išvažiavo pas gimines į Grand Rapids, Mich. Besivažinėdamas ten ant vandens, jis išvirto iš valties ir prigėrė. Jis buvo doras žmogus, išgyveno 60 metų, Amerikoje apie 20 metų. Buvo gana turtingas; turta jo apskaito ant 10600 dol. Paliko moterį ir du sunu čia Amerikoje. Paėjo iš Suvalkų gubernijos, Marijampolės pavieto, Kraviliškių kaimo. Nė į jokią draugovę neprigulėjo. Buvo prisirašęs į Lietuvių Neprigulmingą Ukėsų Kliubą, bet pamatęs kad jis nebažnytinis, atsimetė. Kitokių raštų neskaitytė apart Bačkausko išleidimų.

Užstojus karščiams lietuviai aptingo. L. S. S. manė parengti pikniką, bet tas tik nutarimu ir liko.

Karčiamų čia nėra, bet lietuviai randa kitas teipjau nenaudingas vietas, kur neša sunkiai uždirbtus pinigus. Yra čia kelios draugovės, bet tik dalis lietuvių į jas priguli. Lietuvių yra čia apie 350, bet prigulinčių į draugoves bus vos apie 60 ypatų.

J. T. Adomatis.

„L“.

IŠ BATAVIA, ILL.

Šitas miestelis yra 37 mylios į vakarus nuo Chicago. Iš Chicago lengva atrast, važiuojant nuo 5th Ave. Aurora Elgin & Chicago R. R. stacijos.

Čia yra keturios dirbtuvės, laikančios po 200 darbininkų. Gyvena čia daugiausiai švedų ir vokiečių; yra keliolikas grekų. Lietuvių yra šeimos ir keliolikas pavienių. Darbai žiemą susimąžina, o vasaroms pasidaugina; žiemos laike ne verta čia važiuoti; vasaros laike greičiausia galima darbas gaut. Moka prastam darbininkui 15—18 centų už valandą. Draugovių jokių čia nėra.

Čia yra katalikų airių užlaikoma bažnyčia, lietuvis kunigas atsilanko, pareikalavus velykinės išpažinties išklaust.

Jonas Judikauckas.

„L“.

Visokios žinios.

Liepė savo kaulus išbarstyti nuo kalno.

Andai numirė Strssburge (Vokietijoje) vienas advokatas, kursai prieš mirsiant liepė savo kuną sudeginti ir pelenus atiduoti savo broliui. Šitam buvo prisakita pasiimti su savim du vadovus ir pačiam užlipti ant pačios viršūnės Gross-Glocknerio, vieno iš augščiausių kalnų Tyrolio Alpuose. Nuo tenai jisai turėjo išbarstyti advokato pelenus į visas keturias puses.

Tokios keistos laidotuvės atsitiko ką-tik dabar.

Numirė, kaip kareivis.

Paryžiuje numirė jaunas Jacques Antoine Regnier, sunus d-ro Pauliaus Regnier'o, atsižymėjusio Medecinos Akademijos sąnario. Nabašnikas buvo chirurgu ir be-

piaustydamas numirelio kurą Neckerio ligonbutyje, išnetyčių įsidurė pirštą, užvietrydamas savo kraują.

Matydamas aplink savo lovą liudnus veidus, jisai pradėjo raminti savo draugus: „Mirštu, kaip kareivis ant kovos lauko,” kalbėjo jis: „Ar nežinote, kad kas mokinasi medicinos, tas išaugsto turi žinoti apie visus pavojus, su kuriais jam prisieis susitikti?“

Nabašnikas turėjo tik 21 metus.

Žvejonė neša pelno 8 milijonus kasmet.

Valstijos Washingtono žvejonės komisiorius, John L. Riseland, raportuoja, kad toje valstijoje vertybė pagunamų kasmet žuvų siekia 8,000,000 dol. Pinigų esama įdėta į tą pramoniją 5,000,000 dol. Dirbą 12,000—15,000 darbininkų, visi gauną algomis apie 4,000,000 dol.

Miegamieji vagonai Indijoje.

Naujausieji Indijos miegamieji vagonai skiriasi nuo vartojamųjų Amerikoje. Visu vagonu eina koridorius, iš kurio veda durys į miegamuosius apartamentus, turinčius apatinę ir viršutinę lovą. Apartamentai teip dideli, kad pilnai užtenka dviem keleiviams kad ir su didžiausiais bagažais. Kambariai apšviečiami elektriška šviesa. Abejais vagono galais randasi erdvos maudyklos.

Artistas apdraskytas levo.

Jaunas Paryžiaus artistas vardu Delegrange pašė levą sode Jardin des Plantes. Levas buvo klėkoje ir pyko. Bežiurinėdamas į levą iš visų pusių, artistas priėjo per arti prie klėtkos ir nepasijuto, kaip levas iškišo leteną tarp geležinių lazdu ir pagriebė jį už kojos. Čebato aulai, kuriuo artistas buvo apsiavęs, tapo suplėsyti į dirželius, o koja apdraskyta, bet nepavojingai.

Turėjo jautrią sąžinę.

Kanados valdžia gavo laišką kuriame buvo įdėta du tukstančių dolerių nuo nežinomo žmogaus. Laiškue buvo parašyta, kad tie pinigai priklauso Kanados izdui, nes valstija buvusi ant tiek apgauta laiško siuntėjo.

Masonų loža įsteigta oralaivyje.

Masonai įsteigė pirmutinę aerinę (orinę) ložą Greenfelde, Mass. Apeigos atsiliko daugiau, kaip 7000 pėdų nuo žemės orlaive. Masonai mat ir orą mėgina užkariauti sau.

Kaip New Yorke žemė eina brangyn.

Andai sklypas žemės ant kampo Fifth Avenue ir 44 gatvės New Yorke, tapo parduotas už \$1,900,000. Koks tai Paran Stevens pirko šitą sklypą 1868 m. už 125,000. Tokiu budu į 40 metų to mažo ploto žemės kaina pakilo daugiau, kaip penkiolika kartų.

HARRIMANO LAIDOTUVĖS.

Edwardo H. Harrimano laidotuvės atsiliko praeitą nedėdienį, 12 d. šio mėnesio, Ardene, N. Y. Suvažiavo daugybė žmonių, bet į vidų tapo priimti tik tai artimiausieji nabašninko draugai. Pamaldos atsiliko vietinėje episkopalų bažnyčioje. Pastorius McGuinness pasakė atsakomą pamokslą. Grabą nešė ne Nau-Yorko milijonieriai, bet užvaizdos Harrimano didelio dvaro: vyriausiasis dailydė, galvijų prižiūrėtojas ir tt. Daugelis policistų dabojo tvarkos.

Harriman buvo vienas didžiausių Amerikos finansistų ir geležinkelių organizatorių. Jisai valdė didelius geležinkelius, kaip Union Pacific, Southern Pacific, Illinois Central ir daugelį kitų. Tikėtasi, kad jam mirus Nau-Yorko biržoje kils panika — tečiau taip neatsitiko. Mat John Pierpont Morgan paveldėjo Harriman'o valdymą.

E. H. Harriman sirgo ilgesnį laiką. Vazinėjo net į Berlyną klausties patarties Vokietijos specialistų. Nieko negelbėjo. Turėjo vidurių ligą. Vieni sako, kad turėjęs vėžį, kiti, kad taip tik, vidurių netvarką. Mirė 9 d. šio mėnesio.

HARRIMANO MILIJONAI.

E. H. Harriman, kursai mirė 9. šio mėnesio Ardene, N. Y., visus savo turtus paliko savo žmonai. Wall Street apskaito nabašninko turtų vertybę tarp 75 ir 100 milijonų dolerių. Tokiu budu našlė tampa viena turtingiausių moteriškių pasaulyje.

Edward H. Harriman gimė pirm 61 metus Hempstade, L. I. Jo tėvas buvo kunigužiu vienoje mažoje parapijėlėje, o paskui ir tos vietos neteko. Jo vaikai iš mažų dienų tapo pripratinti prie šykštumo ir ekonomijos. Dar vaiku budamas, Edwardas dirbo pas vieną brokerį. Atlikinėjo savo priedermes tiksliai ir sąžiningai; taupė pinigus, taip kad susilaukęs pilnų metų, nusipirko sėdynę Nau-Yoro biržoje (Stock Exchange). Pamažai tenai jisai apsipažino nuodugnai su įvairios rūšies akcijomis. Turėjo didelę laimę: jisai uždirbdavo tenai, kur kiti prakišdavo. Paskui tapo vice-prezidentu geležinkelio „Illinoi Centr“, prezidentuojant Stuyvesant Fish'ui. Harriman nupiro sykiu su Kuhn-Loeb-Rockefeller kompanija „Union Pacific“ geležinkelį 1897 m., užmokėdamas Suvienytųjų Valstijų valdžiai 14,000,000 dol. Buvo tai tikrai truputį daugiau, nekaip gavimas teisei tiesti geležinkelį. Harriman, budamas to geležinkelio prezidentu, pradėjo jį tobulinti, gerinti, kol galop Union Pacific tapo viena geriausių Amerikoje nuosavybių. Vėliau Harriman įgijo kontrolę ant Southern Pacific'o ir bandė atimti nuo J. J. Hill'o „Great Northern“, bet nepasisekė. Pamaži jisai ėmė savo globon vieną geležinkelį po kito; visus gerino ir tobulino. Jisai valdė daugiau kaip 100,000 mylių geležinkelių. Prie to turėjo dar Romiamė ir Atlantiškame okeanuose laivų linijas. Keleivis galėjo įsėsti ant Harrimano geležinkelio Nau-Yorke ir atsidurti Hong Konge, neišeidamas iš Harrimano globos.

Prieš mirsiant Harriman turėjo galvoje daug naujų

sumanymų, bet nespėjo jų įvykinti. Visus nabašninko reikalus paėmė savo globon J. P. Morgano sunus, Schiff ir Rockefeller. Sako, kad Morgan užims velionio vietą.

Nau-Yorko „The World“ paduoda sekančiai trumpą Harrimano gyvenimo aprašymą:

Gimė vasario 25, 1848. Mirė rugsėjo 9, 1909.

Gimimo vieta—maža medinė klebonijėlė prie šv. Jurgio episkopalų bažnytelės Hempstead, L. I.

Mirties vieta—rumai ant kalno viršunės Ardene, Orange pavieta, N. Y.

Pradžioje beturtis vaikas, sunus menkai apmokamo pastoriaus.

Pabaigoje—turis nuo \$50,000,000 iki \$100,000,000 lobio; žinomas ne tik Amerikoje, bet visam pasauliui vyras; neturįs sau ligaus geležinkelių finansų vedime.

Jo mokslas—dveji metai parapijos mokykloje.

Šešiolkos metų amžiuje gavo vietą pas brokerį Wall gatvėje.

Aštuoniolikos metų buvo oficijalistu ir dalijosi pelnu su savo darbadaviais.

Susilaukęs 22 metų amžiaus nusipirko biržoje už 22,000 dol. sėdynę, kur tuos pinigus gavo, niekam niekados nepasakė.

Greitai įgijo vardą šykščiausiojo brokerio biržoje.

Amžiuje 25 metų vedė Miss Mary Averill, dukterį Rochesterio bankininko.

Amžiuje 35 metų turėjo \$1,000,000 ir tapo direktorium geležinkelio Illinois Central.

Amžiuje 40 metų tapo vice-prezidentu to paties geležinkelio.

Amžyje 50 metų apsiėmė sureorganizuoti Union Pacific geležinkelį.

Amžyje 60 metų atsiekė savo uždavinį — turėjo savo rankose geležinkelius nuo okeano iki okeanui.

COOK IR PEARY.

Ginčai tarp Peary ir Cook'o nesiliauja. Peary ima pavydas, kad kitas kas pasiekė žemgalį pirm jo. Peary taip norėjo būti pirmutiniu ir vieninteliu žemgalio atidengėju, kad negali dovanoti Cook'ui. Tuotarpu daktaras Cook pasiūgia visai romai. Atvyko jisai Nau-Yorkan 21 d. šio mėnesio ir tapo priimtas su didžiausia iškilme. Tą pačią dieną į Sydney (Cape Breton) atplaukė Peary iš Battle Harbor'o (Labradore) ir skubina si į Nau-York'ą.

Ginčą išriš mokslo vyrai. Vis daugiau ir daugiau žmonių pradeda tikėti Cook'o pasakojimui, kuomet visi piktinasi iš Peary pasiūgimo.

Peary ketinas dabar plaukti į pietinį žemgalį, bet Anglijoje jau surinkta reikalingi tai ekspedicijai 200,000 dol. Ekspediciją vesias Scott. Ligšiol atsiliepę pas jį 7000 pagelbininkų, kuomet jisai tereikalaujas 50.

Anglai džiaugiasi, kad abudu šiaurinio žemgalio atidengėju yra amerikiečiai. Jei būtų buvęs vienas amerikietis, kitas anglas, tad ginčai būtų priėmę tarpautinę svarbą ir Amerikos su Anglija santikiai būtų atšalę. O čia Angliai taip reikia užlaikyti broliškumą su dėde Samu.

DRAUGAS

**KATALIKISKAS LAIKRAŠTIS
PAŠVĖSTAS AMERIKOS LIETUVIŲ KATALIKŲ
REIKALAMS**

Eina kas savaitė iš Wilkes-Barre, Pa.

Kaina: metams \$2.00, pusmečiui \$1.00, trims mėnesiams 50 centu. Europoje ir kitur \$3.00

Adresas:

"D R A U G A S",
314 E. Market Str. Wilkes-Barre, Pa.

Iki kol pinigų, rankraščių ir korespondencijas reikia siųsti pas:

Rev. V. Vizgirda,
190 S. Meade St. Wilkes-Barre, Pa.

"DRAUGAS"

(THE FRIEND)

WEEKLY, published at 314 E. Market St. Wilkes-Barre, Pa.

Subscription: \$2.00 a year, \$1.00 six months, 50 cents three months.

Rates of Advertising on Application.

REDAKCIJOS PASTABOS.

Ponas Vinciuonas meldžia mūsų „nors trumpai“ atkartoti savo straipsnį, vardu „Mūsų reikalai“ tilpusį „Tėvynėje“, pats nesijauzdamas, kad stato mus į labai nemalonų padėjimą: juk nei vienam žmogui nesinori viešai pasakyti artimui, kad štai, broleli, butum geriau padaręs, jeigu butum tylėjęs!...

Minėtasis straipsnis nevertas kartoti. Truksta jam sąžiningumo, išminties ir gero noro. Ponas Vinciuonas pasiėmė nesąžiningai su mūsų rašteliais, nes prikaišioja mums tokius daiktus, kurių nerašėme, ir tokius nors, kurių neišreiškėme. Mēs nerašėme, kad norėtume turėti vadovėlius su šv. Kazimiero seserų paveikslais, ir neišreiškėme noro užgrobti sau renkamas aukas vadovėliams leisti.

Ponas Vinciuonas yra arba tikras ignorantas arba tik nori, kad jį laikytų paiku. Juk niekas negali perskaityti nenusiūpsojęs tokio sakinio: „Mums lietuviams priderėtų neleisti vaikučių į tokias mokyklas, kur senieji prietariai gyvuoja, pirmiausiai angliškoji kalba mokinama ir dar priedo lietuviškai „aštuoni palaiminimai.“ Atkartojimas tokio nesąmoningo sąmojo, kad „šv. Kazimieras seserų netūrėjo ir jam nebereikia,“ duoda tikrą **testimonium** pono Vinciuono sąmojingiems gabumams: juk tai primena seną pasaką apie negyvą verslį ir jo uodegą („ruszyło martwe ciele ogonem.“)

Tokie išsitarimai, kaip „airė davatka“ arba buk

„davatkos dabar apart aštuonių palaiminimų nieko nebežino,“ ir tt. liudyte liudija, kad straipsnis buvo rašytas su negera intencija.

Buti ignorantu nėra jokio pažeminimo, teip kaip nėra pažeminimu būti beturėiu — bet jungti ignoraciją su arogancija, nesąžingumu ir piktu noru, tai jau... per daug.

Kad buvo mėginama suskaldyti Sus. L. R. K. A., tatau žinojome nuo savo korespondentų ir iš kitokių šaltinių. Žinojome net kas stovėjo viso judėjimo užpakalyje. Bet, išskyrus kelis paminėjimus korespondencijose, apie reikalą tilėjome, ypač, kad mėginimas nepasisekė. Manėme, kad tokiuose opiuose dalykuose tykla bus geriausia byla. Bet kuomet patį skaldymo sumanytojai išsižada savo darbų, tylėti nepridera. Siunčiame skaitytoją prie kun. Tamo Žilinsko raštelio: „Aš tylėti negalėjau,“ kuriame jisai ras viso reikalo išaiškinimą.

Regimai kam norints Amerikos lietuvių katalikų organizacijos labai rupi. Nespėjome užmiršti bostoniečių mėginimo, jau skaitome „žvaigždėje“, kad L. R. K. Sandara nebenorinti jungties su Susivienijimu. Dėlko? — Atsakymo nėra. Tai-gi galime drąsiai manyti, jog dėlto, kad kas norints iš šalies pakurstė prie tokio darbo.

„Katalikas“ norėjo įsibrukti į Susivienijimo organą, bet Clevelando seime diduma delegatų atmetė visai organą. „K-o“ troškimai neįvyko. Kiekvienas kitas laikraštis būtų priėmęs seimo nusprendimą su resignacija, be jokio murmėjimo. Ne teip „K-s.“ Jis pyksta ir savo piktumą daugiausiai išlieja ant „Draugo.“

Kad da vientik pyktų — tas niekis — pyk sau sveikas! — bet „K-s“ prirašo ant savo skilčių tokių daiktų, kurie aiškiai apsilenkia su tiesa. Pavyzdžiu, tvirtinimas, buk „Draugas“ yra šelpiamas iš Susivienijimo izdo, yra ir neteisingas ir sėja tarp žmonių neuzsitikėtiną Sus. vyresnybei.

Negražu, p. Tananevičiaus, negražu!

„Aušros“ izdininkas skelbia, kad toji draugija turėjusi iki rugpjūčio 29 d. \$3221,48 įėmimų ir \$2244,15 išlaidų. Kasoje likę \$977.33. Pašalpos gavę gegužio mėnesyje: K. Jasiukaitis Bruxelles, V. Baukytė Berlyne ir V. Mingailytė Berne.

P. Br. persergėja „Lietuvoje“ lietuvių visuomenę prieš „The Atlas Trading Association,“ inkorporuota nežinia kur, bet su 15 milijonų dolerių kapitalu. Ikišiol pajininkų esą 166, tarp jų keletas plačiau žinomų asmenų. Pagarsėjęs kitados savo darbais A. A. Jociš esąs tos kompanijos prezidentu.

P. Mikolainis atranda net 18 fondų su tiek pat komitetų, renkančių aukas nuo lietuvių Amerikoje.

Štai jie:

1. „Aušros“ Draugijos fondas, šelpimui beturčių studentų augštesnius mokslus besimokančių.
2. Kankinių šelpimo fondas.
3. Pavargusių raštininkų šelpimo fondas.
4. „Kovos“ sušelpimo fondas.
5. Prieglaudos liet. senių ir sušelpimo fondas.
6. Ateivių namų fondas.
7. Paskolos Ratelio fondas.
8. Kudirkos raštų leidimo fondas.
9. Šerno muzikališkas fondas.
10. Vadovėlių leidimo fondas.
11. Žmonių knygyno fondas.
12. Lietuviškų Šv. Kazimiero seserų fondas.
13. Revoliucijos rėmimo fondas.
14. „Laisvos Minties“ fondas.
15. Prūsų lietuvių gelbėjimo fondas.
16. Rutkaus lapelių ir brošiūrų leidimo fondas.
17. Motinelės fondas.
18. Tėvynės Mylėtojų Draugijos fondas.

Išskaitęs juos, p. M. rašo: „Ar visi tie fondai mums yra reikalingi ir verti parėmimo, tesprendžia visuomenė.“

Mums rėdosi, kad visuomenė galėtų apseiti be „Kovos“ sušelpimo fondo, revoliucijos rėmimo fondo, Rutkaus lapelių ir brošiūrų leidimo fondo, ypač be „Laisvos Minties“ fondo. „Laisvos minties“ tikslu yra ne laisvos minties atsiekimas, bet prieštikybinių prietarų praplatinimas. Kai-kuriuos fondus galima sulieti į vieną.

AŠ NEGALĖJAU TYLĖTI!

Teisingai rašo p. M. A. Norkūnas (Žvaigždė N. 36), kad Bostono apygardose kilo gandas, būk L. R. K. Tautos mylėtojų Sanjunga yra suorganizuota suardymui Susivienijimo L. R. K. A. Tas gandas pasklidęs gana plačiai negalėjo nepasiekti ir manęs,—Bostono gyventojų. Ne esmi greitas visokiems gandams tikėti, bet, nelaimė! umai išėjo aikšten, kad, šiuo žygiu, tos paskalbos turi faktišką pamatą. Štai faktas:

D. 25 Liepos So. Bostone įvyko susivažiavimas, kuriame dalyvavo „Centro (?) pirmsėdis“ p. Norkūnas ir kiti projektuojamosios Sąjungos viršininkai ir nariai. Suvažiavimas svarstė klausimą atskyrimo visos New Englando provincijos nuo L. R. K. A. Susivienijimo ir sutvėrimo naujos organizacijos. Tam tikslui juk ir buvo sušauktas.

Sužinojęs apie viršminėto susirinkimo tikslą, aš pa-peikiau jį viešai, paaiškindamas to darbo pragaištingumą ir perspėdamas žmones. Tas perspėjimas buvo labai reikalingas ir naudingas. Gal but, kad vien jam pasidėkojant Susivienijimas išliko nuo suskaldymo. Tvirtinu net, kad taip yra ištiesų. Susivienijimas išvengė didelio pavojaus. Juk ne iš gero taip dabar ant manęs pyksta ardymo šalininkai.

P. Norkūnas— naujo Susivienijimo busimas prezidentas— „Žvaigždėje“ No. 36, reikalauja atšaukimo. Gaila man, kad vargiai galėsiu išpildyti tą reikalavimą, nes sun-

ku yra priešai savo sąžinę eiti. Tegul p. Norkūnas pirma prirodo, kad minėtame susirinkime nebuvo kalbos apie atskyrimą New Englando nuo Susivienijimo, o aš apsimu netik viešai atšaukti mano žodžius, dargi, nežiūrėdamas kad aš esmi kunigu, o p. Norkūnas amatniku, apsimu pėkščias nukeliauti į Lawrence ir pono „Centro (?) pirmsėdžio“ atleidimo maldoti žemybėje. P. Norkūnas atšaukimui paskiria 15 dienų, priešingai gi, gązdina mane apskelbti visuose lietuvių laikraščiuose Amerikoje ir Lietuvoje; negana to, įrašyti mano vardą į istoriją, kaip didžiausio priešo ir ardytojo organizacijų ir tt., ir tt.

Gazdinimus p. Norkūno siunčiu žvirbliams, bet ant užmetinėjimo, buk esmi organizacijų priešu, atsakau rimtai:

Ne buvau ir nebusiu priešų jokių organizacijų įsteigtų su gerais tikslais, kaip štai: apšvietos, blaivybės, tėvynės meilės, ar kitokių darybių platinimui. Kuomet tik, žinoma, jos savo uždavinį sąžiningai pildo. Dargi, išdrįstu prisipažinti, kad aš tokioms organizacijoms pri-tariu iš visos širdies, kad tame matau savo gyvenimo tikslą, dėlei kurio negaila man nei darbo nei vargo, dėlei kurio negaila nei buti apšmeižtu neteisingai laikraščiuose. Ir neskaitau tai sau už nuopelną kokį. Manau, jog tai yra kiekvieno doro žmogaus priedermė. Kadangi be vienybės tasai tikslas yra nepasiekiamas, todėl matydamas, jeigu bet kas, prisidengdamas tuo šventu tikslu, mėgina ardyti vienybę, ir taip jau silpną pas mus, aš... negaliu tylėti. Ir su vienybės ardytojais esmi pasiryžęs kovoti, neatsižvelgdamas ant pasekmių, kokias man toji kova gali atgabenti. Juk yra žmonių, kuriems visoks įrankis yra geras savo tikslui atsiekti, o jų tikslu yra žinomas obalsis: *divide et impera!*

P. Norkūnas mini dar apie vieną kelią išpildymui savo pagiežos, bet nebedrįsta nei išsipasakot aiškiai.

Drąsiai, Tamistėle, drąsiai! Juk tai ne paslaptis. Męs žinome gerai, kokiais ginklais kovoja ponai Norkūnai ir jų inspiratoriai. Tečiau nenusiminu — Dievas didesnis už poną Rimšą.

Kunigas Tamas Žilinskas.

P. S. — P. Norkūnas meldžia visų lietuviškų laikraščių paantrinti jo straipsnį. Tų laikraščių, kurie tai padarytu, ir aš meldžiu perspaudinti mano pasiaiškinimą.

K. T. Ž.

AMERIKOS LIETUVIŠKŲ LAIKRAŠČIŲ LEIDĖJŲ REDAKTORIŲ SUVAŽIAVIMO REIKALUOSE.

„Katalikas“ paduoda sumanyką sušaukti lietuviškų laikraščių leidėjų ir redaktorių suvažiavimą. Jame galėtų būti sutvarkyti užsisakytųjų, agentų, apgarsinimų ir korespondentų reikalai. Męs šitam sumanymui pilnai pritariame. Nuo savęs įneštumime apsvarstyti plačiau savytarpinius įvairių laikraščių santikius, ginčų vedimo padoresnį budą, pasinaudojimą svetimais straipsniais, ir tt. Yra apie ką pasišnekėti, apie ką vesti tarybas — reikia tik gero noro.

Mount Saint Mary's Seminary, Scranton, Pa.

KUR TUO TARPU KANDIDATĖS Į ŠV. KAZIMIERO SESERIS EINA MOKSLUS.

Scranton, Pa., Rugsėjo 11 d.— Mt. St. Mary's Seminarijoje septynios lietuvaitės priėmė iš J. M. Hobano, Scrantono Vyskupo, abitus Šv. Kazimiero Seserų Kongregacijos. Toje pat dienoje ir Slavokų septynios postuliantės gavo abitus naujai įsteigtos šv. Cirilliaus ir Metodijaus Kongregacijos. Iškilinėje dalyvavo keletas lietuviškų ir slavokų kunigų.— Mišias šv. atlaikė J. M. Vyskupas Hobanas assistuojant kun. A. Staniukynui iš Chicagos ir kun. A. Dyaniška, slavokų klebonui iš Plymouth'o, Pa. Po šv. Mišių, J. M. Vyskupas, angliškoje kalboje į naujokes, išreiškė linkėjimus kloties naujoms Kristaus dirvoje darbininkėms ant žemės ir apaštalų garbės danguje. Po Vyskupui kalbėjo slavokiškai kun. A. Dyaniška ir lietuviškai kun. A. Staniukynas.

Sekančios lietuvaitės gavo šv. Kazimiero Seserų abitus ir baltus naujokių nuometus:

1. KATARINA BAIDOKIUTĖ, jos kaip vienuolės vardas Sesuo **Elzbieta**.
2. JULIJONA GENAIČIUTĖ, jos kaip vienuolės vardas Sesuo **Agnieška**.
3. AGOTA KUBILIUTĖ, jos kaip vienuolės vardas Sesuo **Kazimiera**.
4. DOMINICELĖ ČIŽAUSKIUTĖ, jos kaip vienuolės vardas Sesuo **Teresė**.

5. KAZIMIERA ANDRIAUSKIUTĖ, jos kaip vienuolės vardas Sesuo **Eucharija**.

6. PETRONELĖ BUBILIUTĖ, jos kaip vienuolės vardas Sesuo **Marija**.

7. ELZBIETA ČIŽIAUSKIUTĖ, jos kaip vienuolės vardas Sesuo **Juozapa**.

Slavokai, nors seniau jau rupinasi įsteigti savo Seserų Kongregaciją, šv. Cirilliaus ir Metodijaus vardu, kad tarpe Slavokų darbuotųsi, bet iki šiolei sutikdavo vis kliutis. Dabar, laike vakacijų, J. M. Vyskupas budamas Ryme, apturėjo šv. Tėvo leidimą tų Seserų Bendriją įsteigti. Slavokų Susivienijimas „Jednota“ nupirko ties Harrisburgu, Pa. tris šimtus akrių žemės už 34 tūkstančius dolerių, kur pastatys savo Seserims vienuolyną.

Tuo tarpu, kol lietuviškomis Seserims taps Chicagoje pastatytas vienuolynas, į Scrantono Seminariją šios naujos kandidatės jau atvažiavo: Didžiuniutė Elzbieta ir Milinauckiutė Jieva iš Baltimores; Abraičiutė Katarina iš Edwardsville, Pa.; Gredeckiutė Aniele iš Elizabeth Port N. J.; Šadžiutė Magdalena iš Newarko; Marijona Mikeiavičiutė iš Freeland, Pa., ir Stanislova Nutautaitė iš Chicago, Ill. Šv. Kazimiero Seserų šeimyna skaito dabar narių sykiu su Seserimis, naujokėmis ir kandidatėmis viso dvidešimts penkis.

K. A. S.

Kritika ir Bibliografija.

Tamsybės Guolys, (Iš „Schkize no Antona“). Patiekė **Juozas Pleirys**, Brooklyn N. Y. Spauda ir lėšos „Vienybės Lietuvinkų“, 1909 (16 pusl.)

Vertimas geras — bet pati knygutė versta (jei patiekimą galima pavadinti vertimu) bereikalingai. Kas turi kantrybę perskaityti ją iki galui, tas prieina prie nuomonės, kad „tamsybės guoliu“ yra pavadinti bepročių namai, į kuriuos patenką vien genijaus apdovanotieji. Tiesą, yra teorija, kuri lygina kiekvieną genijų prie bepročio, bet šitos knygelės autorius kiekvieną beprotį vadina genijum, pats neparodydamas net nei talento pėdsakų, išskyrus mokėjimą ilgai kalbėti ir nieko nepasakyti.

Skaityti šitą knygelę vistiek, ką gaišinti laiką. Ne genijams jina skirta ir ne genijaus parašyta.

Vienatinis Savo Rušies lietuviškai-angliškos kalbos Rankvedis ir kaip tapti Jungtinių Amerikos Valstybių Piliečių. Parengė S. P. Tananevičia, Chicago, Ill. Spauda ir lėšomis „Kataliko“, 3244 So. Morgan St., 1909, (pusl. 154).

Popiera gera, spauda aiški, klaidų kuomažiausiai. Nemokančiam anglų kalbos knyga labai naudinga. Rekomenduojame visiems trokštantiesiems pramokti šiek tiek angliškai. Tikslai mokiniai tegul atsimena, kad „old age“ tai ne „seni metai“, bet „senatvė“, kad dorą numylėtinę nepridera vadinti „mistress“ ir porą kitų netikslumų.

Draugija, Literatūros, Mokslo ir Politikos Mėnesinis Laikraštis, No. 30, Birželio 1909 m. Kaunė.

Maironis, Druskis, Jakštas, Pranas, Buga ir kiti gerai žinomi raštininkai puošia savo veikalėliais šitą „Draugijos“ numerį. Čia randame ištrauktą iš Maironio „Raseinių Magdės“, Smigelskio „Kunigo vikaro užrašų“ tolesnę tęsimą ir Prano labai sympatišką raštelį apie Lindviką-Adomą Jucevičių. Druskiaus patėmijimai apie trečiąją lietuvių dailės parodą Vilniuje teisingi ir aktualiniai. Kaz. Šeškevitis supažindina lietuvius su balta-rusių tautiniu atgimimu, o Kazimieras Buga ir kun. A. Alekna svarsto mūsų kalbos dalykus. Jakšto „Lenkų ir rusų spauda apie Lietuvą“ žingeidinga — kaipo visados.... „Kritika ir Bibliografija“ ir kiti mažesni dalykėlai baigia numerį.

Numirė William Lloyd Garrison.

Lexingtone, Mass., numirė William Lloyd Garrison, žinomo abolicijonisto (vergijos priešo) Garrisono sunus. P. Garrison sirgo šešis mėnesius. Jisai buvo žinomu publicistu ir sociologu. Mirė amžiuje 71 metų.

REDAKCIJAI PRISIŪSTI LAIŠKAI.

„Katalikas“ prieš „Draugą.“

„Katalikas“, laikraštis leidžiamas p. Tananevyčiaus, iš tos pačios dienos pasirodė „Draugo“ prieš. Šitą skaityme jo No. 30-tame: „štai pereitoj savaitėj Wilkes-Barre'uose, Pa., pasirodė naujas kunigų išleidžiamas laikraštėlis vardu „Draugas.“ Dabar tuo „Draugu“ visos kuopos tiesiog apipiltos. Kiekvienam sąnariui siūloma tą laikraštėlį užsisakyti. O jei jau siuloma, tatau aišku, kad Susivienijimui taisoma naujos pinklės. Jis dabar sąnariams gražumu siuloma, o paskui jis tiesiog Susivienijimui bus antmestas.... gana aišku, kad „Draugas“ siūlosi lietuviams katalikams.“

Kodėl-gi p. Tananevyčius piktinasi tuo, ką „Draugo“ leidėjai nori savo laikraštį „siulyti“ — praplatinti, jei ir pats ne kitaip su savo „Kataliku“ elgiasi? Juk „Katalikas“ buvo siuloma, ir tai gana atkakliai, Sus-mo Seimui Clevelande, buvo siuloma 17-tai S. L. R. K. A. kuopai, pasekmingai buvo įsiulyta 85-tai ir 15-tai kuopoms, na, ir tuomi tie siūlymai nepasibaigs. Ir tame, sakysiu, nieko keisto. Juk laikraštis spaudinama ne tam, kad gulėtų kur užkrautas ant lentynų, bet kad pasklųstų tarp žmonių. Tai žinomas daiktas! Ar-gi tik vienam „Draugui“ būtų draustina, kas visiems laikraščiams yra leistina? Ar čia nebus tikslai iš „Kataliko“ pusės, ką francūzai vadina: „jalousie de mettier“, o musiskai — pavydas?

Kiek žemiau „Katalikas“ šiteip apie „Draugą“ išsireiškia: „Pirmasis jo (supr. „Draugo“) numeris neatkreipia į save jokio domumo, kadan-gi turinys labai bergždžias. „Draugas“ — tai žinomos „Žvaigždės“ broliukas, vienokio pobūdžio. Išpradžių letas, nekaltas, pilnas artymo meilės, bet paskui pilnas keršto, nepastovas ir trumpo amžio.“ Po tokiam pranašavimui p. Tananevyčiaus „Katalikas“, da paskui pajuokia „Draugo“ — „katalikystę“ ir jo leidėjų „artymo meilę.“

Ar viršui paminėtieji „Kataliko“ žodžiai, kuriuos jis ištare „pasitikdamas“ naująjį „Draugą“, yra nors kiek „katalikiškumo“, — tereprendie skaitytojai!

E. M.

Waterbury Conn. 11 Rugsėjo 1909 m.

Gerbemoj Rediste!

Meldziu: malonesit patalpit šita straipsniuka ko greičiause nes visuomene nezinodama teisibes visaip masto, norečia šitais keais zodzeis jems atsakit.

Pasilieku su pagarba

Vincas Stankevičia

18 John Str. Waterbury Conn.

VARDAN TEISIBES.

„Kataliko“ 33 ir 36 ir „Draugo“ 2, Perstatime seimo protekulo garsino buk aš per seima 24 S. L. R. K. A. kalbejas prieš perziuretojus knygu, p. Zemaiti ir p. Kadzevski nurodidamas ka priešingo. Taigi tiesiok pavadinu girtais tuos, katrie tame dalivauja ir katrie prie to dalyko buvo ant seimo, neteisingai pleždami ma šlove. Teisibe buves prozidentas Neuseda pasiunte mus trise pa-

det knygas parokuot i vieta to vieno nepribuvusio; ir valanda pasedejas atstuj, nuvejau sau nes nebuvo ka veikt, ir aš tame nieko nepatemijau. O kada knygu perziuretojai p Zemaitis ir p. Kadzevskis kalbejo laike sesijos ape knygas tai aš netik nieko nenurodinejau bet ne zodi nepratareu. Teisibe, kalbejo užmetinedamas knygu perziuretojams bet ne aš; Turbut rašitojas primesdamas ma kalte tiek tik tako ir mate. Taigi, meldziu atšaukt tu, katrie klaida tame dalike, kad patis nepasiliktumet tokeis kaip patis megstat kita pavadit.

V. Stankevičia.

Redakcijos Prierasas. Nenorėdami buti vienašališkas, įdedame Tamstos laiškėlį ir atsiliejamą, o kad Tamsta nesirustintum, spaudiname juos žodis į žodį, litara į litarą. Bet jeigu Tamsta nedorei užmetinėjimui kitiems knygu perziurėtojams, tai koks kitas paskirtas p. Nausiedos žiūrėti knygu vieton neatvažiavusiojo iš Newarko sedėjo nuošaliai ir paskui viešai prikišo pp. Kadzievskiui ir Žemaičiui, buk nemoką veti sąskaitą? Kas?

Ekonomijos reikalai.

KAPITOLAS.

Kalbėdami apie kapitolą, paprastai suprantame pinigus, bet ekonomistas supranta kitaip; pas jį kapitolas tai viskas, kas turi kokią nors vertę, kaip va: drapa, pana, duona, mėsa, arklys, jautis. Ir teisingai, nes visus tuos daiktus greitai galime išmainyti ant pinigų.

Mums, lietuviams, naudinga žinoti, kaip tvėrėsi kapitolas, nes labai keistai suprantame tą dalyką. Pas mus sudaryti koki nors kapitolą, tai vis tiek ką surinkti kiek pinigų ir uždaryti juos kišeniuje. Bet kapitolas taip nesitvėrė.

Kapitolą tvėria dvi pajėgi: darbas ir gamta. Pavyzdys paaikškins visą dalyką. Ukininkas, norėdamas išgauti augalus iš žemės: kviečius, žirnius ir tt. — kurie yra tikru kapitolu — turi lauką gerai išdirbti, saugoti nuo paukščių, gyvulių, turi nupiauti, iškulti — žodžiu, turi gerai padirbėti. Bet taip bedirbdamas, visgi nepadarys kapitolu, t. y. nepadarys grudo. Prie to reikia butinai žemės, lietaus, šilumos ir kitų dalykų, be kurių žmogaus darbas pasiliktų be vaisiaus,—žodžiu žmogaus darbas turi eiti išvien su gamtos pajiegomis.

Kai kas sako, kad kapitolu pagaminimui esąs dar reikalingas taupumas, bet čia reikia truputį apsimastyti. Taupumas yra geras daiktas, bet jisai netveria nieko. Pavyzdžiu, jei vaikas paklaustų tėvo, kaip reikia įgyti kuodaugiausiai viščiukų, o tėvas atsakytų: nevalgyk kiaušinių,—ir vaikas pradėtų taupiti kiaušinius, iš to vis dar neišeitų nei vienas viščiukas. Tai-gi kapitolu tėvais vis pasilieka: darbas ir gamta.

Jurinukas.

Talpidami p Jurinuko straipsnį, pasilikame sau teisę artimoje ateityje paaikškinti kapitolu prasmę savotiškai.

Red.

PROTOKOLAS

SUSIVIENIJIMO L. R. K. A. CENTRO KOMITETO SUSIRINKIMO

laikyto 6 dieną Rugsėjo 1909 m. šv. Jurgio svetainėje,
Newark, N. J.

2-rą. Valandą popiet Susiv. L. R. K. A. prezidentas kun. S. Pautienius atidarė susirinkimą ir perstatė šiuos dalykus apsvarstyti:

1. Apie kasieriaus G. Laibinio bondus, kurie tapo už gera pripažintais.

2. Svarstyta pernešimas pinigų iš Wilkes-Barre, Pa. bankos \$3,762.38 ir iš Plymouth, Pa. bankos \$7,000.00 į Mahanoy City Trust Co. banką ir patvirtinta, kad gerai padaryta.

3. Kasos globėjai paima sąmatą sumos geležinio kapitolo, kuris randas Mahanoy City Trust Co. \$10,762.38 ir Plymouth, Pa. bankoj \$7,126.76

\$17,889.14

4. Apie Susivienijimo čarterį buvo kalbėta, bet nieko nenutarta, nes advokatas da nedave jokios žinios apie jo (čarterio) vertę.

5. Buvo kalbėta apie pasamdymą savaitraščio „Draugas“ ir garsinimą Centro Komiteto adresu. Nesutinkant kasos globėjams su tuo, tas nutarimas likos prakeistas tokiu būdu: Kad Centro Komiteto ardesai but pagarsinti tik kartą su bertainine atskaita, ir sulaikyti siuntinėjimą to laikraščio kuopų sekretoriams.

6 Nutarta, kad kasierius bilas išmokėtų neveliaus kaip į tris dienas po aplaikymo bilos nuo kasos globėjų.

7. Svarstyta, ką daryti su ex-kasierium Kaz Radzevičium, kuris pasiliko sau \$952.60, buk tai iškaščius už 8 metų kasieravimo. Likos nuspręsta pranešti jam, kad tuos pinigus perduotų Susivienijimo prezidentui, (čekis turi but parašytas ant vardo G. Laibinio, kasieriaus) ne vėliau, kaip iki 15 d. Rugsėjo (September) 1909 m. Jei-gu to ne išpildys, pašaukti teisman.

8. Likos nutarta, kad „Žvaigždei“ reik išmokėti visos bilos išėmus kauciją \$396.00, kuri tai suma bus išmokėta, kada komisija, išrinkta per 24 seimą, peržiūrės viso pereito meto knygas; t. y. narių stovio, inėjimo ir išdavimo, knygas sekretoriaus ir kasieriaus. Tatai komisija turi padaryti gerą ištyrimą iš virš minėtų knygu ir duoti raportą Susivienijimo prezidentui.

Mitingas pasibaigė pusę po šešių vakare.

Dalivavusieji:

Kun. S. Pautienius, prez.

Kun. V. Staknevičia, dva vad.

Kun. V. Vizgirda, knygius.

K. Vaskevičia,

Jonas Vieraitis,

globėjai kasos:

G. Laibinis, kasierius.

K. Krušinskas, sekr.

Lakstymas ore.

Brescioje (Italijoje) pasibaigė lenktynės aeroplanais. Didžioji dovana (\$6000 dol.) vėl teko amerikėčiui, Glenn H. Curtis'ui. Jisai nulėkė 31 mylią į 49 minutes ir 24 sekundas. Antrąją dovana gavo prancuzas Rougier, kursai gavo dovana už išsikėliną augščiau už kitus. Curtis tyčia užleidęs Rougier'ui pirmąją vietą. Su Curtiss'u lekiojęs italų poetas Gabriele d' Annunzio. Blériot'o monoplanas nepasirodė taip greitai, kaip Rheimse.

Kapitonas Samuel F. Cody, Amerikos avijatorius, kursai jau seniai statė savąjį aeroplaną po akių Anglijos kariumenės oficerių, Aldershote, galop pataikė suvaldyti savo oralaivį. Jisai nulėkė 40 mylių į vieną valandą ir pasikėlęs 400 pėdų augšty, apsisuko aplink bažnyčios bokštą.

Lefebvre, kursai pasirodė labai drąsiu Rheim'so lenktynėse, išpuolė iš Wright'o aeroplano ties Jurisy (Prancuzijoje) ir užsimušė.

Orville Wright duoda tankius spektaklius ties Berlynu.

Kaizeris Vilius patvirtino sumanymą tyrinėti tolimą šiaurę su oralaiviais. Šitos rūšiestyrinėjimai vadinsis „Vokiečių arktiškoji oralaivė ekspedicija.“

Teip tatau lakstymas ore priima praktiškas, naudingas formas.

Vokiečių kariški oralaiviai.

Anglijos karės ministerijai pasisekė išgauti tikras žinias apie Vokietijos kariškus oralaivius. Vokiečiai turi viso tryliką oralaivių, galinčių eiti tarnybon tuojau, tarp jų tris „zeppelinus“, tris „grossus“, keturis „parsevalus“ ir vieną amerikieško patento mašiną — visi suvaldomi oralaiviai, nes vokiečiai dar nesigamina aeroplanų. Statomi trys nauji oralaiviai: vienas zeppelinas, vienas parsevalas ir vienas naujos konstrukcijos, išrastos Schutte's.

Rusams su lakstymu ore nesiseka.

Rusija nenori užsilikti užpakalyje kitų Europos šalių lakstyme ore, bet jai, kaip ir Anglijai, nesiseka. Nekoksai Tatarinovas pardavė savąjį suvaldomą oralaivį karės ministerijai ir buvo gavęs nuo jos ir nuo kelių didžiųjų kunigaikščių arti 100,000 rublių. Bet neseniai karės ministeris Suchomlinovas su keliais inžinieriais atsilankė Tatarinovo dirbtuvėje pažiūrėti orlaivio — ir koks buvo jų nusistebėjimas, kad nerado nieko: buvęs tik mažas medinis orlaivio modelis. Tadą Suchomlinovas atšaukė kontraktą. Tatarinovas teisinosi tuo, kad reikalingos mašinos dar neatejusios iš užsienio, ir meldė, kad pabaigtas orlaivis būtų apžiūrėtas už mėnesio laiko.

Triplanas sveria vieną toną.

Ligišiol bandyta aeroplanus statyti kuolengviausius. Bet štai Boletoff pastatė triplaną, sveriantį 2000 svarų, ir pasirodys su juo ateinančiose lenktynėse Chalons (Prancuzijoje). Triplanas turi mašiną 100 arklių galybės, gali paimti keturis pasažierius ir išbuti ore šešias valandas.

BLAIVYBĖS SKYRIUS. — APIE GĖRYMUS.

Kam geri? — Geriu, nes esu ištroškęs.

Yra tai visai išmintinga priežastis. Bet, nebutų išmintingas daiktas, jei kas norėtų troškimą apmalšinti gėriant alų, degtinę ar vyną. Šie svaiginantys gėrimai netik kad troškimo neprašalina, bet jį da padidina. Kas isgeria iš vakaro keletą stiklų alaus, degtinės ar vyno, išryt jaučia reikalą užgesinti savo troškimą išsigerus tyro vandens, arba da ir tą patį vakarą pargrįžęs namon, jieško vandens, atsigerti. Patyrimas parado, kad susilaikymas nuo vartojimo svaiginančių gėrimų per kelias tik savaites, žymiai troškimą sumažina.

1. Troškimas prigimtas. Toks troškimas atsiranda, kada kune esti per mažai skysčių. Teip, kada žmogus daug išsiprakaituoja karštyje ar prie darbo, jaučia paskui troškulį. Geriausias budas tokį troškimą prašalinti, tai šviežias vaisius, kava, arbata arba tiesiog paprastas vanduo.

2. Troškimas pramanytas. Toks troškimas atsiranda valgant persudytus arba kaip vaistučiuose smarkiais prametalais padarytus valgius. Kas valgo namieje pagamintą valgį su gausiu daržovių prideku, to nekankina troškimas.

3. Troškimas ligonio. Tokį troškimą paprastai kenčia girtuokliai. Alkoholis gimdo troškimą, nes žmogaus vidurius apgrobia nuo skysčių. Dėlto girtuoklis išvakaro tiek daug išmaukia alaus ir randas ant ryt besipagirioldamas. Kas pagyvena kokį laiką blaiviai, tą pats per savę toksai troškimas apleidžia.

4. Troškimas iš papratimo... Toksai troškimas atsiranda regulariškai, kaip laikrodis, kada laikas ateina pietų, vakarienės ir kitą panaši proga.

Mylintieji išgerti tankiai da šėip teisinasi: „Geriu, nes turiu sunkiai dirbti.“ Teip paprastai atsako darbininkas. Žinoma, kiekvienas laiko savo darbą už sunkų. Iš to išeitų, kad tie, kurie dirbtų sunkiausiai arba būtų darbščiausi, turėtų daugiausia gerti. Bet tas yra netiesa; paprastai daugiau geria tie žmonės, kurie mažai arba visai nedirba, nei kaip tie kurie yra labai užimti darbu.

Vienas vyras teip sykį prabilo į savo pačią: „Klausyk—štai čia skaitau, kad kupranugaris gal keletą dienų sunkiai dirbti, visai negeręs.“ — Tas yra neblogai, atsakė jam pati, aš pažįstu vieną dvikojį kupranugarį, kuris keletą dienų gal sunkiai gerti, visai nedirbdamas.“

Nuomonė, kad prie sunkaus darbo reikia gerti apsvaiginančius gėrimus, remiasi ant to seno prietaro, buk alkoholis sylos priduoda, pastiprina darbininką. Toks prietaras tapo dabar jau prašalintas teip mokslisku kaip ištyrinėjimu ir praktisku patyrimu.

Dviem kareivių skyriam įsakyta buvo eiti lenktynėn—ir dviem teipgi darbininkų skyriam, dirbti lenktynėn,— pirmieji skyriai gavo vidutinišką alkoholio pasiūpinimą, kiti-gi du skyriu gavo ti vandenį. Kokia buvo to pasekmė? Laike pirmųjų 20-io minutų alkoholiniai skyriai aplenkė vandeninius skyrius, bet neilgai priešą išlaikė ir pagalios, teip kareiviai ejime, kaip darbininkai darbe, pasiliko pifmaisiais tie, kurie tik vandeni gėrė.

(Tol. bus.)

VAIKU SKYRIUS.

GIRTUOKLYTĖS PASEKMĖS.

Mokytojas, eidamas su vaikais, šalia girtuvės pamatė girtą žmogų, kuris purvinas ir kruvinas gulėjo ant kelio.

Mokytojas pasiklausė šalia einančio pažįstamo žmogaus:

— Kas jis yra šitas nelaimingas?

— Tai žmogus iš artimo kaimo; — atsakė užklaustasis — jis kitkart buvo turtingas ūkininkas: turėjo daug lauko, gerus namus ir pinigų; bet, taip pradėjo biauriai girtuokliauti, kad viso turto ir sveikatos neteko. Pati-gi su keleta vaikų liko didžiausiame varge. Jis pats dabar eina per kaimus ir ką tik uždirba, ar ką jam kas paaukvoja, tuojau neša girtuvėn ir ten pralėbauja.

Mokytojas, matydamas vaikus išsigandusius tokiu biauriu ir liudnu reginiu, pasakė:

— Štai, vaikeliai, kokios liudnos pasekmės girtuokliavimo: didžioji nuodėmė prieš Dievą, sunaikinimas didžiausio žmogaus turto — sveikatos, pražudymas viso lo-dio ir ašaros pavargusios nelaimingos pačios su mažais vaikais... Girtuoklis tampa visų neapkenčiamas; niekas jo šelpti nenori ir niekas neturi jojo mažiausio pasigailėjimo. Toliau girtuoklis visai apkvaista, susergera baisiaja girtuoklių liga ir, ant galo, didžiausiame varge, be Dievo, be sakramentų ir kunigo palaiminimo baigia savo nelaimingą gyvenimą.

— Brangieji vaikeliai! — kalbėjo toliau mokytojas, dideliai sujudintas tokiu paveikslu, — lai šitas bailsus ir liudnas reginys, kokį matome, žiurėdami ant šito girtuoklio, niekuomet neišnyks jūsų atmintyje! Sergėkitės, brangieji vaikeliai, tokio baisaus papratimo, kuris taip labai nužemina žmogų! Paminkit, kad girtuokliai visuomet visų niekinami!...

— Daug kartų jums sakiau, — baigė mokytojas, — kad aš pats per visą savo amžių vengiau girtuoklybės ir niekuomet nurūkiau. Todėl nepažistu jokių ligų ir žmonės mane pagarboje laiko.

Ksav. Vanagėlis.

JUODIS.

„Kaip pasiklosi, taip ir miegoši“ sako seni žmonės, ir sako teisybę. Juk lengva suprasti prasmę tos patarės: gerai darydami, galime gerų pasekmių laukti; blo-

gai padarę, visuomet negerų vaisių sulauksime; tad stengkimės visur ir visiems gerai daryti.

Adomukas ir Juodis gyveno labai sandoriai: vaikinai visuomet pamindavo, ar šuo sotus, ar jam ko netrūksta. Jis dažnai atnešdavo šuneliui valgio ir vandens bliudely; dažnai priklodavo jam būdelę, prakalbėdavo į jį ir paglamonėdavo.

Juodis, kaip mokėjo, taipogi stengėsi Adomukui gerumu atsimokėti.

Vincukas, Adomelio brolis, elgėsi visai kitaip: jis erzindavo Juodį, mušdavo jį, išliedavo jam vandenį ir mėtydavo ant stogo jo kaulus.

Kartą broliai linksmai sau ant kiemo šokinėjo, kuomet netikėtai atsirado labai piktas kaimyno bulius, kuris smarkiai baubė, kasė kojomis žemę ir, palenkęs galvą, žengė prie vaikų.

Labai išsigando vaikinai ir stengėsi pabėgti. Adomelis, pamatęs šunies būdelę, greitai į šoką ir pasislėpė. Vincukas taipogi norėjo ten pasislėpti, bet Juodis piktai sulojo ir užtvėrė jam būdon kelią.

Vaikinas, dar labiau išsigandęs, su verksmu ir riksmu bėgo pirkion, bet arti slenksčio parpuolė. Piktas jautis gal būtų jį ant ragų tvėręs, bet ant viksmo išbėgo iš pirkios vaikų tėvas ir pavarė įnirtusį galviją.

Vincelis buvo labai išsigandęs ir nuilsęs; jis negalėjo nei žodžio ištarti.

Nusiraminęs galop, jis su gailėsčiu pažiūrėjo ant Juodžio, kuris negelbėjo jo nelaimėje.

Nuo to laiko jis niekuomet jau nedarydavo blogai nei vienam gyvuliui, nes suprato, kad ir gyvulys moka geru už gerą atsimokėti.

Ksav. Vanagėlis

LAUKŲ DARBAI.

Žmonės aria ir akėja,
Maistui grūdus dirvon sėja;
Dievas duoda metą gerą,
Ir javai gražiai jiems dera.

Miela žmogui pažiūrėti,
Kaip javai laukuos jūruoja;
Linksma piauti jam pradėti —
Jis čia dirba ir dainuoja.

Ksav. Vanagėlis

AGENTAI DRAUGO

Antanas Kasparavičius
27 E. 23rd. St. Bayonne, N. J.
Juozas Mališauskas
Forest City, Pa.
Kazim Skirpstunas
Sugar Notch, Pa.
P. O. Ant. Gudaitis
Box 73 Silver Creek, Pa.
Mike Šlapikevičius
Silver Creek P. O. NEW Philadelphia, Pa.
V. Leskevičius
P. O. Midleport, Pa.
Mikas Cibulskas
573 Canfield Ave Detroit, Mich.
J. Žemaitis
Fr. Kizievich
Box 167 Minersville, Pa.
M. Karbauskas
52 G. St. So. Boston, Mass.
L. Švagždys
171 — 5th St. So. Boston, Mass.
J. Mikutaitis
1438 Western Ave. Allegheny, Pa.
A. Radzevič
194 New York Ave. Newark, N. J.
A. Gečas
3220 Illinois Court Chicago, Ill.
A. Klimavičaitė
321 Kensington Ave. Chicago, Ill.
A. Pocius
10806 Wabash Ave. Chicago, Ill.
M. Duda
51 W. — 25th. St. Chicago, Ill.
K. Strumskis
2323 West 23 Place, Chicago, Ill.
P. Dauginikas
11 Fourth St. E. Cambridge, Mass
M. Šaulys
168 Beakon St. Brighton, Mass
J. Bartoševičė
4551 So. Hermitage Ave. Chicago, Ill.
J. Pustelninkas
722 Washington Ave. Braddock, Pa.
V. Bielauskas
468 Northampton St. Easton, Pa.
M. Urbanavičė
Box 33 Thomas, W. Va.
J. Antanaitis.
Box 22 Swoyers, Pa.
Pr. Bukantis.
96 Centre st., Kingston, Pa.
Juoz. Matuliavičia,
1657 Tioga str. Shamokin, Pa.
Ant. Baranauckas,
1214 Railroad str. Shamokin, Pa.

Jos. Valentinavičia,
1114 Cedar ave. Scranton, Pa.
J. Versiackas,
65 Davidson str. Lowell, Mass.
Ignas Mikalojus,
1028 South 2nd Street, Philadelphia, Pa.
Joseph Robinsky,
163 First Street, Elizabeth, N. J.
J. Šalčius,
1399 East 41st Street, Cleveland, Ohio.

PAJIEŠKOJIMAI.

Aš, Ona Ališauskiene, kątik pribuvusi iš Škotliandijos, pajieškau savo vyro Mykolo Ališausko, kuris iki Velykų gyveno Bradrike, o po Velykų išvažiavo į Nevarką N. J. Jei kas apie jį žino, meldžiu nužemintai, man pranešti šiuo adresu: Ona Ališauskiene, Swoyersville, Pa. P. O. Luzerne Co.

Pajieškau savo brolio Juozapo Uzdilos iš sesers Agnieškos, po vyro Skripkienė. Pirma gyveno New-Yorke. Kas žino juos gyvus ar mirus esant, iš širdies meldžiu man pranešti. Jurgis Uzdila, 19 Korey Street, Amstardam, N. Y.

REIKALINGAS VARGONINKAS, gerai mokąs bažnytinį chorą vesti keturiais balsais ir mylintis lietuviškas giesmeles. Lai atsišaukia į „Draugo“ redakciją.

Dr. A. L. GRAIČUNAS,

Pasekmingai gydau visokias ligas vyrų, moterų ir vaikų, neaplenkiu ir paslaptinių. Atsišaukiantiems iš kitur suteikiu sąžiningus patarimus per laiškus.

TELEFONAS: Yards — 3162.

3312 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL.

DRAUGIJOS!

H. R. Morgan

laiko dirbtuve

visokiu jums rekalingu daiktu, kaip tai: KEPURIU, KOKARDU, ŠARPU, VELIAVU ir tt.

Adresuokite:

R. H. MORGAN,

13 N. Main St., Shenandoah, Pa.

Swalm Hardware Co.,

No. 21 North Centre Street,
POTTSVILLE, PA.

Ivairiausi geležiniai daiktai, tepalai, stiklas, dudos, plasteris, įrankiai, sportiniai ir naminiai daiktai.

Parduoda aglumu ir paskyrium.

ADRESAI CENTRO VYRIAUSYBĖS SUSIV. LIET.**RYMO-KAT. AMERIKOJE:****KUN. S. PAUTIENIUS** prezidentas

P. O. Giradville, Pa.

JONAS RIKTERAITIS vice-prez.,

67 James St., Waterbury, Conn.

KAZYS KRUSINSKAS seretorius,

324 South 1st. St. Brooklyn, N. Y.

GABRYS LAIBINIS, izdininkas,

P. O. Box 135 Duryea, Pa.

Globėjai kasos:**JONAS VIERAITIS**,

107 So. Harding St., Worcester, Mass.

KAZYS VAŠKEVYČIA,

186 Jefferson St., Newark, N. J.

KUN. V. VIZGIRDA knygius,

190 So. Meade St., Wilkes-Barre, Pa.

KUN. V. STAKNEVIČIA dvasiškas vadovas,

207 Adams St., Newark, N. J.

Tautiet! Jei reikia Tau statyti nauji namai, ar taisyti seni, tai žinok, kad tatai atliks kuogeriausiai kontraktierius **MIKAS SLAPIKEVIČIUS**, New Philadelphia Pa.

OFFICEE NEW PHONE 37. RESIDENCE 1100.

LIETUVIŲ ADVOKATAS**JONAS S. LOPATTO.**

47-48-49 Bennett Building, Wilkes-Barre, Pa.

FABIOLĖ,

Garsi kardinolo Wisemano apysaka. Vertė Vytautas Kaina 1 doleris. Imantiems daugiau, kaip vieną egzempliorių, nuleidžiamas didelis nušimtis.

Gaunama pas:

REV. V. VARNAGIRIS,

312 S. 4th St.,

BROOKLYN, N. Y.**NAUJA KNYGA**

Biblija arba šv. Raštas

išleistas

KUN. S. PAUTENIAUS.

Tik vienas šitas šventaraštis yra katalikiškas.

Kaštuoja \$2.00 ir 15c. persiuntimui

Adresas: **REV. S. PAUTIENIUS,****GIRARDVILLE, PA.****MOKYKIMĖS PATIS.**

Gramatika angliskos kalbos mokytis be mokytojo (apdaryta) \$1.00.

Vaių draugas arba kaip mokytis skaityt ir rašyt be mokytojo 15c.

Naujas Budas mokytis rašyt be mokytojo 10c.

Aritmetika mokytis rokundų be mokytojo 10c. su paveikslais (apdaryta) 35c.

Pinigus siųskit per Money Order po šiuo adresu:

P. MIKOLAINIS

Box 62

NEW YORK, CITY.

REIKALINGAS Mokytojas lietuviškai parapijos mokyklai nuo 1 Rugsėjo (Septemb.), vyras ar merga, turintis teisę buti mokytoju ir mokantis angliskai ir lietuviškai.

Rašykite tuojau pas

REV. J. ŽEBRIS

396 Church Street.

NEW BRITAIN, CONN

Naujas Telefonas 1005.

Senas Telefonas 659.

Dr. Albert Kaufmanas,

—: GYDYTOJAS IŠ LIETUVOS. —:

Specjalistas visose ligose.

Gydo labiausiai užsisenėjusias vyrų, moterių ir vaikų ligas. Galima susikalbėti lietuviškai, lenkiškai, rusiškai ir vokiškai. Yra daktaru keleto lietuvių ir lenku kuopu Turi mašiną, su kuria galima matyti ir pažinti ligas kune, kaip per stiklą, užtai ligos yra tikrai ir greitai išgydomos.

Priima nuo 8 iki 10 val. išryto, nuo 2 iki 4 popiet,
nuo 7 iki 9 vakare.

51 N. Washington St., Wilkes-Barre, Pa.

„DRAUGO“**SPAUSTUVĖ**

NAUJAUSIA, DIDŽIAUSIA IR

GERIAUSIA

GREITAI ATLIEKA

ĮVAIRIŲ ĮVAIRIAUSIUS DARBUS

SPAUDINA PIGIAI

**Konstitucijas, Plakatus,
Tikietus, Užkvietimus
i vestuves ir tt.**

**RAIDĖS STATOMOS DIDELE—NAUJAUSIOJO
PATENTO—MAŠINA „LINOTYPE“.**

Adresuokite:

„DRAUGAS“

314 E. MARKET ST.,

WILKES-BARRE, PA.